

BIOVERBEEK: 70 JAAR PIONIEREN

TEKST: MARC VAN DE VEN
BEELD: ZEBRA FOTOSTUDIO'S

Twan Verbeek begint begin jaren 50 in Velden een tuinbouwbedrijf van 10 are.

Een pionier die experimenteert met groenten en glas. Nu, bijna 70 jaar later, telen zijn zoons op 10 hectare. Ook zij pionieren: met biologische tuinbouw en circulair ondernemen.

Of ik op de ontsmettingsmat wil gaan staan en mijn handen in de alcohol wil wassen. Bij BioVerbeek kom je niet zomaar binnen. 'Er heerst een virus in de tomatenteelt dat voorkomt dat tomaten mooi rood worden', zegt Fons Verbeek, samen met zijn broers Jac en Leo eigenaar van het bedrijf. 'Dat willen we uiteraard buiten houden, want niet-rode tomaten zijn onverkoopbaar.'

Zwarte was

Met Fons Verbeek kijken we terug op 70 jaar glastuinbouw. Voor de Tweede Wereldoorlog ontwikkelt zich de teelt onder plat glas. Na de oorlog doet al snel de beroemde Venlokas zijn intrede. Hoge kassen met staand glas die je warm kunt stoken en waarin je hogere gewassen als tomaten en komkommers kunt telen. Vader en moeder Verbeek zijn begin jaren 50 in Velden een van eersten met een dergelijke kas. De hele straat

73 procent van de beestjes in de bodem kennen we niet

'genoot' daarvan', aldus Fons. 'Om de kas te verwarmen, stookte mijn vader olie. Buurtbewoners klaagden weleens dat hun gewassen kleren die buiten te drogen hingen, zwart werden van de roet.' Twan Verbeek pioniert ook met groenten. Fons vertelt een anekdote over courgettes. 'Die groeien ontzettend snel, in een paar dagen tijd van 20 naar 60 centimeter. Toen op een bepaald moment de vraag daalde, kon hij ze niet verkopen en bleven de courgettes hangen. In no time waren het kolossen van bijna een meter. Ze vreten de hele plant leeg. Met dat experiment is mijn vader snel gestopt.'

Schaalvergroting

In 1987 neemt Fons het bedrijf van zijn vader over. Het beslaat dan 63 are. 'Niet groot. Vooral richting de eeuwwisseling vindt er een enorme schaalvergroting plaats in de sector. Bedrijven van 1 of 2 hectare groeien door naar 5 tot 10 hectare.' Daartegenover staat een fikse daling van het aantal tuinbouwers: sinds 1980 met zo'n 75 procent. Een andere ontwikkeling: tuinders gaan in plaats van in de volle grond op steenwol telen voor een uniformer gewas en hogere opbrengsten. Twan Verbeek teelt sinds 1979 op steenwol, Fons neemt dit over. Maar zijn hart ligt bij de volle grond en biologisch telen. 'Groenten en fruit horen vanuit de bodem te groeien, vind ik. Dat is natuurlijker en milieuvriendelijker. En zeker bij komkommers proef je het verschil.'

Nederland loopt achter

In 1997 moet Fons weg uit het centrum van Velden. 'Ik kon door allerlei regels van Rijkswaterstaat niet groeien op die plek. Toen ben ik met mijn broers gaan praten.' Jac en Leo hebben dan al een tuinbouwbedrijf op de huidige plek aan de Muldersweg. Besloten wordt dat ook Fons ernaartoe verhuist. En dat ze vol voor biologische tuinbouw gaan: terug naar de volle grond. Nederland telt dan een handvol biologische tuinders. Wie denkt dat dit nu anders is, zit mis. Fons: 'Ongeveer 2 procent van de Nederlandse tuinbouwers teelt biologisch. Het zijn er maximaal 20. Europees gezien lopen we achter. In landen als Spanje en Frankrijk is het echt booming. Maar ook in Scandinavië, Oostenrijk en Duitsland groeit de biologische teelt sterk.'

Onbekend bodemleven

Fons snapt dat tuinders niet makkelijk overstap-

pen. 'Het is veel risicovoller. We weten bijvoorbeeld nog weinig van het bodemleven. Laatst hebben we bodemonderzoek gedaan. De wetenschappers konden maar 27 procent van de beestjes definiëren. 73 procent kennen we niet. We weten niet wat hun waarde is voor de bodemgesteldheid en hoe ze andere beestjes beïnvloeden. Daarnaast heb je te maken met rupsen, luizen en schimmelziektes die je alleen biologisch kunt bestrijden. Ook mag je geen kunstmest gebruiken -wij maken eigen compost. Als biologisch tuinder ben je eigenlijk een halve wetenschapper. Wij doen bijvoorbeeld plantsapanalyses naar mineralenstromen. Het duurt zeker 6, 7 jaar voordat je het biologische telen enigszins in de vingers hebt.'

Circulair ondernemen

Op dit moment is BioVerbeek bezig om volledig van het gas af te komen. Daarvoor willen ze een zogenoemde biomeiler installeren; met dit systeem haal je warmte uit compost. 'Ook met de energietransitie lopen we in Nederland ver achter. De overheid heeft er geen visie op.' Fons verwacht dat de schaalvergroting de komende jaren nog doorzet in Nederland. Zelf zijn de broers Verbeek vooral bezig met verdere verduurzaming. Daarnaast denken Jac, Leo en Fons al volop na over bedrijfsopvolging. Een aantal kinderen heeft interesse. 'We hopen het familiebedrijf ook met de familiewaardes duurzaam te kunnen voortzetten', besluit Fons.

wie
BioVerbeek

wat
Biologische tuinders

waar
Velden

waarom
'Groenten en fruit horen vanuit de bodem te groeien. Dat is milieuvriendelijker.'